



# BERGEN KOMMUNE

Koordinering av planarbeidene på Dokken og Laksevåg i  
Puddefjorden United

Møte med utviklerne 12.november 2025



BERGEN  
KOMMUNE

# Agenda

- Referat fra forrige møte
- Kommunedelplan for bybane: Status alternativanalyse
- Pause
- Kriterier for vurdering av utfyllinger i sjø
- Medvirkningsopplegg 22.nov
- Status andre deloppgaver og aktiviteter
- Eventuelt



# Laksevåg - en del av fremtidig bybanenett

**Linje 1** går fra sentrum til Nesttun, Lagunen og Flesland flyplass

**Linje 2** går fra sentrum til Fyllingsdalen

## Bybane til Åsane:

reguleringsplanene vedtatt 2023,  
sentrum - Sandviken reguleres på nytt nå, med tunnel i sentrum

## KDP Kollektivsystem mot vest vedtatt 2024:

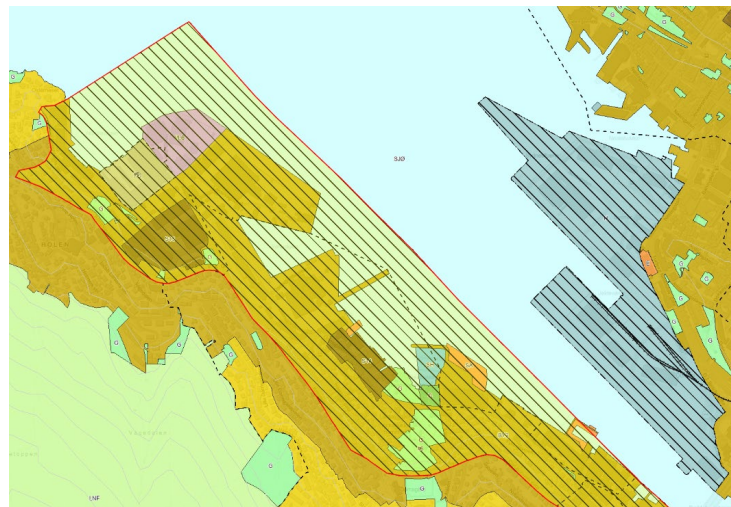
arealplan for bane fra Dokken – Laksevåg – Lyngbø pågår



BERGEN  
KOMMUNE

# Plangrunnlag for vurdering av utfylling i sjø

- Kommuneplanens arealdel (19.6.2019) har satt av areal i sjø som del av transformasjonsområde/gjennomførings sone på Laksevåg og Dokken.
- I retningslinjen til kommuneplanen er det angitt at konsekvensene av en større utfylling i sjø skal utredes.
- *Strategisk planprogram for Laksevåg (2019) og Strategi for sjøfronten i Bergen sentrale deler (2021)* har satt av «undersøkellesområde for utfylling i sjø».



Hensynssone jf. KPA 2018, § 37.1 Omforming (820)

## § 37 Gjennomføringssone (pbl § 11-8 andre ledd, bokstav e)

### § 37.1 Omforming (820)

Disse områdene er under omforming/transformasjon og forutsetter helhetlig planlegging. Dette gjelder H820\_1 – Indre Arna, H820\_2 – Dokken, H820\_3 – Laksevåg, H820\_4 – Slettebakken og H820\_5 – Sandsli, H820\_6 – Storanaset. For Dokken (H820\_2) er det krav om offentlig plan.

**Konsekvensene av større utfylling i sjø innenfor områdene må utredes.**

For Arnavågen er utfylling utover det som trengs til etablering av strandpromenade ikke aktuelt og det er heller ikke aktuelt med tildekking av forurenset sjøbunn innenfor Indre Arna, H820\_1. Det tilrettelegges for parallelle prosesser innenfor Dokken, H820\_2.



# Fellesoppgave - utfylling

- Fellesoppgavene i Puddefjorden United er viktig kunnskapsgrunnlag som supplerer utredningene i planarbeidene.
- Disse oppgavene skal bidra til en mer forutsigbar og koordinert utvikling i sjøområdene, og redusere prosessrisiko for planleggere, utviklere og forvaltning.
- Den skal ikke avklare konkrete tiltak i enkeltsaker, men danne grunnlag for en felles faglig plattform for videre avveining og beslutning.



# Utfylling som del av fellesoppgavene i PU.

## Fase 1. Visuell virkning for landskap og kulturmiljø

- I 2024-2025 gjorde Asplan Viak på bestilling fra PBE en vurdering av samlet konsekvens av maksimal utfylling i Puddefjorden for landskap og kulturminner
- I rapporten oppsummeres det at maksimale utfyllinger i Puddefjorden vil endre landskapet på flere måter



# Undersøkelsesområder for utfylling – videre arbeid i fase 2

- I rapport fra fase 1 er det utelukkende påvirkning på landskap og visuell virkning for en maksimal utfylling som er vurdert.
- I fase 2 er målsettingen å belyse **hvilke andre kriterier/temaer som er viktige når utfylling i Puddefjorden skal vurderes.**



# Hovedmålsetninger med fase 2 – Utfylling

- Utvikle og begrunne kriterier for vurdering av sjøutfylling,
- Drøfte hvordan kriteriene kan vektes og anvendes i ulike delområder
- Drøfte ulike metoder for og gjennomføring av utfylling
- Sammenfatte fordeler og ulemper
- Som del av oppgaven skal det også ses framover. Hvordan utfylling i Puddefjorden kan få en helhetlig vurdering og til slutt forankring som del av en eller flere formell(e) prosess(er).



# Utkast til kriterier som skal vurderes i planprosessene

- Fortetting, transformasjon og felles infrastruktur
  - Herunder: Arealøkonomisering og miljøregnskap
- Byliv og kontakt med sjø
  - Herunder allmenn tilgang, styrke byens kontakt med sjøen, høy kvalitet i byrom og landskapsutforming, ivareta natur-, kultur- og stedskvaliteter
- Naturmangfold og landskapsreparasjon
  - Villgjøring/marin habitatutvikling, mm.
- Klimatilpasning og risiko (ROS)
  - Herunder: Teknisk infrastruktur, styrtregn og vannhåndtering, strømforhold og bølgevirkning
- Havnefunksjoner og krav til funksjonelle områder
  - Dypvannskai, beredskapsløsninger og andre lovpålagte funksjoner
- Massehåndtering
  - Herunder tilgang til og behov for masser, transportveier for masser, tidshorisont og rekkefølgeavhengigheter
- Visuell virkning for landskap og kulturmiljø (fase 1)
  - Herunder - Estetikk og landskapsvurdering



# Pågående prosesser

- Møter med Kystverket/Bergen Havn om kriterier for vurdering av utfylling, samt status vurderinger av bane 18.nov
- Møte med Statsforvalter og Fylkeskommunen om kriterier for vurdering av utfylling 26.nov
- Pågående dialog med Bymiljøetaten, Bergen Vann, Byarkitekten og Byantikvaren
- Kontinuerlig dialog med de private og offentlige planene
  
- Ønsker felles møte med BME, VLFK og SVV om gang/sykkel-tiltak



# Spørsmål/diskusjon/innspill

- Hvilke tanker har dere om disse vurderingstemaene?
- Hva er overlappende med andre deloppgaver og hvordan blir grensesnitt.
- Hvordan forankres dette politisk? KPA? Prinsippavklaring? Gjennom plan?
- Hva er viktig for utbyggerne i prosessen videre?
- Oppfølging/**Fase 3** ?
- Andre ting?



# Plangrunnlag for vurdering av utfylling i sjø

## § 37 Gjennomføringssone (pbl § 11-8 andre ledd, bokstav e)

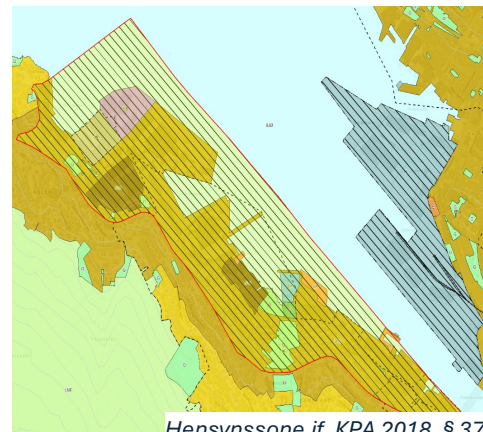
### § 37.1 Omforming (820)

Disse områdene er under omforming/transformasjon og forutsetter helhetlig planlegging. Dette gjelder H820\_1 – Indre Arna, H820\_2 – **Dokken**, H820\_3 – **Laksevåg**, H820\_4 – Slettebakken og H820\_5 – Sandsli, H820\_6 – Storanaset. For Dokken (H820\_2) er det krav om offentlig plan.

**Konsekvensene av større utfylling i sjø innenfor områdene må utredes.**

*For Arnavågen er utfylling utover det som trengs til etablering av strandpromenade ikke aktuelt og det er heller ikke aktuelt med tildekking av forurenset sjøbunn innenfor Indre Arna, H820\_1.*

*Det tilrettelegges for parallelle prosesser innenfor Dokken, H820\_2.*



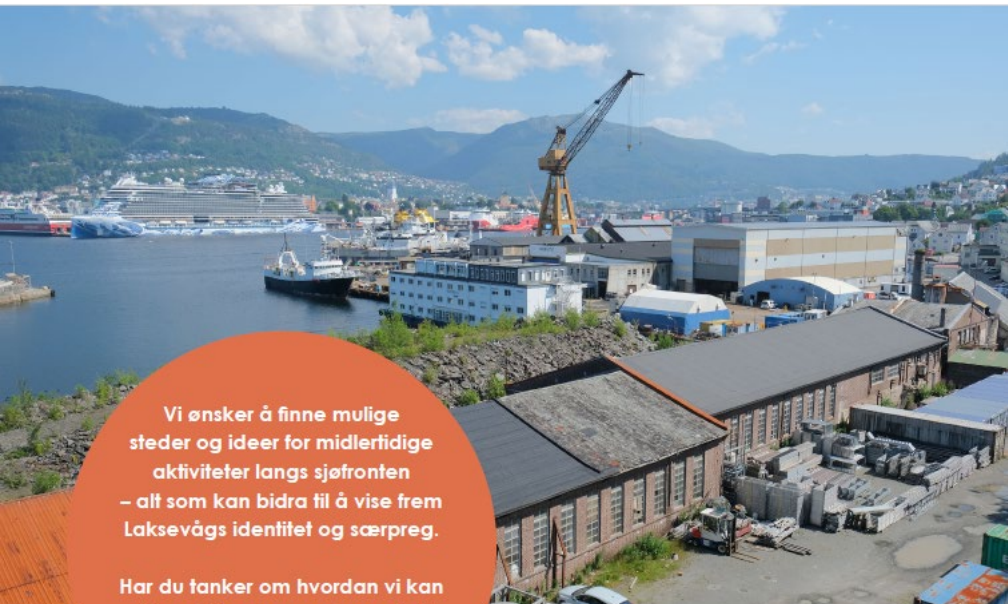
Hensynssone jf. KPA 2018, § 37.1 Omforming (820)



# KDP Kollektiv Laksevåg og reguleringsplanene har formelle prosesser

- PU jobber med samordning og felles utredninger
- Vurderer behov for politisk forankring av prinsipper som går ut over det pågående arealplaner kan fastsette





Vi ønsker å finne mulige steder og ideer for midlertidige aktiviteter langs sjøfronten – alt som kan bidra til å vise frem Laksevågs identitet og særpreg.

Har du tanker om hvordan vi kan gjøre sjøfronten mer levende?  
Kom og del ideene dine!

## Invitasjon til verksted

– Midlertidig bruk av sjøfronten på Laksevåg

Tid: Lørdag 22. november fra kl. 10.00 – 13.00

Sted: Frydenbø, Damsgårdsveien 135

### Invitasjonen går til:

Lokale lag og foreninger på Laksevåg, der hver forening/ lag kan stille med 2 representanter.

Arrangeres av Plan- og bygningsetaten i samarbeid med utviklerne av de private planene i området og Bymiljøetaten, Byantikvaren deltar også på arrangementet.

### Program:

- Introduksjon til oppgaven v Solveig Mathiesen (Plan- og bygningsetaten) og Christine Johannessen (Frydenbø Eiendom)
- Vi deler inn i grupper som går ut for å finne mulige områder eller bygg som kan brukes til ny aktivitet eller arrangement, i kortere eller lengre perioder. Gruppene merker av på kart og noterer ned:
  - Hvorfor velger vi dette stedet?
  - Hva kan dette stedet brukes til?
  - Er det spesielle kvaliteter vi ønsker å løfte frem og gi folk tilgang til?
  - Er det noe utfordringer i området i dag som vi allerede nå kan ta tak i?
- Presentasjon av gruppens forslag og drøfting i plenum. Hvilke tiltak eller aktiviteter har vi tro på? Hvordan og når kan vi gjennomføre dette?

Målet er at vi sammen finner de gode stedene og tiltakene som kan gjøre sjøfronten til et levende møtested.



BERGEN  
KOMMUNE

Påmelding til [Line.Waage@bergen.kommune.no](mailto:Line.Waage@bergen.kommune.no) Frist mandag 17.november.

# Fellesoppgaver for alle planarbeidene i Puddefjorden United

1. Bybanealternativer som grunnlag for KU
2. Bro(er) over Puddefjorden – en eller to broer, seilingshøyde
3. Overordnet mobilitetsplan – prinsipper
4. Gang- og sykkeltilrettelegging på Laksevåg
5. Næringsvurdering og bruk av kaier
6. Etappevis utbygging
7. Utfylling – Landskap og kulturmiljø – visuelle konsekvenser
8. Kapasitet bybåt
9. Overordnet prinsipp for teknisk infrastruktur – midlertidig og fremtidig situasjon
10. Havnivåstigning og stormflo – kotenivå for fremtidig bebyggelse og infrastruktur
11. Sosial infrastruktur – fremtidige behov
12. Skybruddsplaner
13. Sjøpromenade
14. Gjennomføringsmodeller



# Takk for i dag!



BERGEN  
KOMMUNE